

John Wellington vzpomíná na své luštění

Pavel Vondruška

John Wellington si uvařil assamský čaj a posadil se do svého oblíbeného křesla z konce 18. století, ve kterém tak rád odpočíval. Pomalu upíjel čaj a začal vzpomínat na podzim roku 1941, kdy slavil svůj největší životní triumf. Vzpomíná na to, jak tvrdě pracoval, než se mu podařilo vyluštit sérii depeší, které posílal Reis z Německa. Jen díky nim se postupně dostal k nastavení šifrátoru Lorenz SZ 40, které mu pak pomohlo dešifrovat důležitou zprávu z 15. 10. 1941.

V duchu probíral těch 14 depeší, které postupně vyluštil. Líbilo se mu, jak Reis postupoval. Použil slabé šifry, o kterých předpokládal, že budou v Británii vyluštny i bez klíče a znalosti systému. Současně byly napsány vždy tak, aby při jejich záchytu a dešifrování německou rozvědnou službou nebylo zřejmé, co důležitého touto metodou sděluje.

Prvních pět šifrových zpráv od Reise bylo opravdu velmi jednoduchých. Takovéto hříčky hravě zvládl luštit již jako mladík na skautském táboře. Všechny tyto systémy dobře znal, a proto mu, i když byly lehce upravené, trvalo jen pár minut, než ve zprávách příslušný systém objevil. Pak již to šlo dořešit poměrně hladce. Nalezení vzorků jednotlivých kol také zvládl. Dokonce se mu zdálo, že to bylo někdy časově pracnější než vyluštění příslušných zpráv.

Řešení další zprávy již bylo složitější. Byla zašifrována šifrátozem Lorenz SZ 40. K její dešifraci mu opět pomohl Reis, kterému se cestou kurýra přes Casablancu podařilo předat technická data i s cvičným výukovým textem. Podle těchto údajů se nakonec po úmorné práci podařilo zařízení zrekonstruovat. Pochopení, jak stroj pracuje a jak vypadají

jednotlivé vzorky kol a počáteční nastavení, mu pak také významně pomohlo ve vyluštění důležité zprávy z 15.10.

John vzpomínal, jak vypadaly další tři zprávy. Pak si vzpomněl. Ach ano, ty byly zašifrovány klasickými šiframi a to jednoduchou záměnou, sloupcovou transpozicí a Vigenérovou šifrou s velmi malou periodou. To byla pro Johna přímo lahůdka. Tyto systémy uměl řešit velmi dobře a proto ani ony mu nedělaly žádné problémy. V textech byly navíc klasické markanty, které mu řešení ještě více usnadnily a které samozřejmě Reis úmyslně v textu ponechal (X, předpokládaná slova apod.). S nalezením vzorků pak opět neměl žádný problém.

Pak následovala série dvou zvláštních úloh. U jedné se dlouho a dlouho nemohl ničeho chytit. Pak, když si text přečetl snad asi 100x, pochopil a plácl se do čela – já hlupák, pro oči nevidím! A zapsal si spolu s řešením depeše i nastavení dalšího vzorku.

Následující (již dvanáctá) úloha jej opět přivedla do jinošských let, kdy takovéto úkoly řešil na skautském táboře. Od začátku mu bylo jasné, že jde o transpozici, ale chvíli mu trvalo, než pochopil, že se nejedná o klasickou sloupcovou transpozici, ale pouze o speciální způsob vyplnění obrazce textem. Jakmile si to uvědomil, text hravě vyřešil a jedenáctý vzorek podle něj hravě našel.

V tom okamžiku mu chyběl k dešifraci zachycené zprávy z 15.10. již jen jediný vzorek kola a samozřejmě použité počáteční nastavení kol šifrátoru Lorenz SZ 40.

Ač v posledních úlohách byly tyto údaje zaslány, tak mu přesto trvalo ještě docela dlouho, než z telefonního a faxového čísla společnosti, na kterou text odkazoval, odvodil správné počáteční nastavení šifrátoru.

Vyluštění šifrované zprávy, která byla odvysílána 15.10.1941, pak bylo pro něj již jen otázkou rutiny.

John dopil čaj. Znovu mu prolétlo hlavou, co všechno musel vyluštít, aby se mu zprávu podařilo dešifrovat a mohl si k sobě pozvat Hilla, aby mu mohl získaný text slavnostně předat.

A stejně mi měli udělit za tak bravurní výkon a získat tak důležité zprávy Victoria Cross, pomyslel si John